

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра філософії
 (найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан гуманітарного факультету
 Микола ДЕДКОВ

«19» серпня 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК07 Філософія

(номер за міжвідомчою освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма (спеціалізація) Маркетинг

(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність 075 «Маркетинг»

(код і найменування спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти бакалавр

(класифікація ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з Філософії
(назва навчальної дисципліни)
 спеціальності 075 «Маркетинг»
(код і найменування спеціальності)
 освітня програма (спеціалізація) Маркетинг
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробники: Бондаревич І.М., доцент кафедри філософії, к.філос.н., доцент
(вказати авторів, всі посади, наукові ступені та звання)

Програма погоджена:

Завідувач кафедри

Ольга БОНДАРЕНКО

(І'мя прізвище)

на якій виконується освітній компонент

29.09 2024 р.

Гарант освітньої програми

Юлія СОКОЛОВА

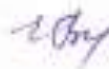
(І'мя прізвище)

27.09 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету бізнес-технологій та економіки
(найменування факультету)

Протокол від «29» серпня 2024 року № 2

Голова науково-методичної комісії

Олена ВАСИЛЬСВА

(І'мя прізвище)

29.09 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	1	1
Змістових модулів	2	2
Семестр	4	4
Загальна кількість годин	180	
з них аудиторних:	30	6
<i>лекції</i>	14	4
<i>практичні</i>	-	-
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	14	2
з них самостійної роботи:	60	84
Занять на тиждень	2	12
Індивідуальні завдання	-2	
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є формування філософської культури мислення, засвоєння студентами базових теоретичних знань та практичних навичок застосування філософської методології при розв'язанні завдань суспільної й індивідуальної життєдіяльності

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданням дисципліни «Філософія» є: вивчення методологічних прийомів логічного пізнання в процесі ознайомлення з етапами історичного процесу формування культури мислення; вдосконалення навичок абстрактного мислення; вдосконалення вміння аргументування власної думки; опанування засад критичного мислення; опанування основних етапів розвитку стародавньої, західноєвропейської і української філософської думки як джерела гуманістичних цінностей.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Для успішного навчання та набуття компетентностей з дисципліни «Філософія» бажано мати знання з історії України і світу, європейської і української культури, володіти знаннями з основ політико-правової системи України, мати здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Пререквізити: розуміння економічних та культурних процесів як складової соціального розвитку, усвідомлення тенденцій розвитку світової та української історії й культури; вміння працювати з інформацією: збирати та систематизувати факти.

Постреквізити: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації, здатність до порівняння, обробки та аналізу інформації з різних джерел, здатність пропонувати класичні і неklasичні підходи до вирішення задач; здатність до виявлення специфіки світоглядних традицій різних культур.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетенції:

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

Очікувані програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.	ознайомлення з етапами історичного процесу формування культури мислення; знати та вміти реалізовувати принцип єдності теорії і практики, мислення і буття, індивідуального і соціального; застосовувати на практиці системний підхід
РН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	знати засади діалектичного мислення, володіти навичками аналізування і синтезування інформації; вивчення методологічних прийомів логічного пізнання; вдосконалення навичок абстрактного мислення; вдосконалення вміння аргументування власної думки; вміти самостійно трансформувати текстову інформацію в схематичний конспект.
РН15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.	знати основи світоглядних традицій Західної і Східної цивілізацій; розуміти зв'язок культурних традицій з етичними принципами певного народу; опанування основних етапів розвитку стародавньої, західноєвропейської і української філософської думки як джерела гуманістичних цінностей.

ПРН	ЗК	СК
2	3, 7	3
12	4, 7	3, 5
15	1, 2, 13, 14	13

6.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зародження культури мислення в стародавні часи

Тема 1.1 Філософське знання і його значення в формуванні наукової картини світу.

Філософія як фундаментальне знання. Структура і функції філософії. Філософія і еволюція людини. Філософія, міфологія, релігія, наука як культурні проекти людства. Філософія як культура мислення.

Тема 1.2 Становлення абстрактного мислення в світоглядних концепціях Стародавнього Сходу (Індія, Китай)

Світогляд стародавніх індійців: Сансара і карма. Атман Брахман. Напрямки духовних практик: класичні некласичні філософські школи в Стародавній Індії. Синтезуючи інтенції Старокитайської філософії. Дао – шлях речей, порядок і закон світу. Можливості людини на шляху Дао.

Тема 1.3 Формування логічного інструментарію філософії Античності.

Майєвтика як пізнавальний прийом. Мистецтво діалогу: софісти, Сократ, Платон, Аристотель. Вправлення з протилежностями. Діалектичний синтез.

Змістовий модуль 2. Раціональні і ірраціональні підходи осмислення дійсності в Європейській культурі XIII-XXIст.

Тема 2.1 Формування і розвиток методологічного підґрунття наукової парадигми в європейській філософії XIII-XVIIIст.

Ірраціоналізм Середньовіччя: філософія буття в Бозі. Антропоцентризм і егоїзм: як протилежні полюси філософії опанування світу. Варіації синтезу Новочасної філософії.

Тема 2.2 Аналітичний ресурс модерної філософії

Принципові положення некласичного і класичного філософствувань. Гуманістичні цінності: проблема людини в некласичній філософії і людина постмодерну.

Тема 2.3 Українська філософія в полілозі з Західною і Східною парадигмами філософського знання.

Слов'янське коріння української філософії. Етична проблематика доби Київської Русі. Історія становлення класичної української філософії в розрізі проблеми людини. Вчення Г. Сковороди і П. Юркевича. Світоглядні перспективи: Захід, Схід, Україна.

7.Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1. Зародження культури мислення в стародавні часи.												
Тема 1 Філософське знання і його значення в формуванні наукової картини світу.	13	2	2			9	15	-	1-			14
Тема 2 Становлення абстрактного мислення в світоглядних концепціях Стародавнього Сходу (Індія, Китай).	16	2	3			11	15	1	-			14
Тема 3 Формування логічного інструментарію філософії Античності.	16	3	2			11	15	1	-			14
Разом за змістовим модулем 1	45	7	7			31	45	2	1-			42
Змістовий модуль 2. Раціональні і ірраціональні підходи осмислення дійсності в Європейській культурі XIII-XXIст.												
Тема 4 Формування і розвиток методологічного підґрунття наукової парадигми в європейській філософії XIII-XVIIIст.	18	2	3			10	14,5	-	0,5			14
Тема.5 Аналітичний ресурс модерної філософії	16	2	2			10	15,5	1	0,5			14
Тема 6 Українська філософія в полілозі з Західною і Східною парадигмами філософського знання.		3	2			11	15	1				14
Разом за модулем 2	45	7	7			31	45	2	1			42
Усього годин	90	14	14			62	90	4	2			84

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Тема 1 Філософське знання і його значення в формуванні наукової картини світу.	<i>Лекція</i>	Філософія як фундаментальне знання. Структура і функції філософії. Філософія і еволюція людини. Філософія, міфологія, релігія, наука як культурні проекти людства. Філософія як культура мислення
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення: семінарське заняття № 1
2	Тема 2 Становлення абстрактного мислення в світоглядних концепціях Стародавнього Сходу (Індія, Китай).	<i>Лекція</i>	Світогляд стародавніх індійців: Сансара і карма. Атман Брахман. Напрямки духовних практик: класичні некласичні філософські школи в Стародавній Індії. Синтезуючи інтенції Старокитайської філософії. Дао – шлях речей, порядок і закон світу. Можливості людини на шляху Дао.
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення: семінарське заняття № 2,3
3	Тема 3 Формування логічного інструментарію філософії Античності.	<i>Лекція</i>	Майєвтика як пізнавальний прийом. Мистецтво діалогу: софісти, Сократ, Платон, Аристотель. Вправління з протилежностями. Діалектичний синтез.
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення: семінарське заняття № 3
4	Тема 4 Формування і розвиток методологічного підґрунтя наукової парадигми в європейській філософії XIII-XVIIIст.	<i>Лекція</i>	Ірраціоналізм Середньовіччя: філософія буття в Бозі. Антропоцентризм і егоїзм: як протилежні полюси філософії опанування світу. Варіації синтезу Новочасної філософії.
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення: семінарське заняття № 4,5
5	Тема.5 Аналітичний ресурс модерної філософії	<i>Лекція</i>	Принципові положення некласичного і класичного філософствувань. Гуманістичні цінності: проблема людини в некласичній філософії і людина постмодерну.
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення :семінарське заняття № 5
6	Тема 6 Українська філософія в полілозі з Західною і Східною парадигмами філософського знання.	<i>Лекція</i>	Слов'янське коріння української філософії. Етична проблематика доби Київської Русі. Історія становлення класичної української філософії в розрізі проблеми людини. Вчення Г. Сковороди і П. Юркевича. Світоглядні перспективи: Захід, Схід, Україна.
		<i>семінарське</i>	Питання для обговорення : семінарське заняття № 6

9.Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, графічний (схематичний конспект), а також методи самоконтролю і самооцінки.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N405_vid_11.10.24.pdf), контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, підсумковий та семестровий контроль.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія» включає в себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія» є:

- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуального завдання (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та ін. проєктах, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання здійснюється за наступними напрямками:

- тестування,
- формування схематичного конспекту;
- робота на семінарських заняттях (участь у дискусіях, тощо);
- виконання індивідуального завдання;

Результати поточного контролю є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів підсумкового оцінювання з дисципліни.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Протягом семестру здійснюється поточний контроль за 2-ма змістовними модулями, кожний з яких оцінюється за 100-бальною шкалою. Вивчення студентом дисципліни може бути оцінено за результатами підсумків поточної роботи в 2-х змістовних модулях.

Оцінювання здійснюється за такими напрямками

1. Теоретичні знання:

- рівень розуміння основних концепцій філософської думки, що сформувались на теренах Західної і Східної цивілізацій;

- знання джерел та історії розвитку української філософської думки.
- усвідомлення основ класичного і неklasичного мислення;
- знання відмінностей модерного і постмодерного бачення світу.

2. Практичні навички:

- застосування інструментів логічного мислення при формуванні відповіді;

- використовувати техніку діалектичного синтезу;
- навички формулювання запитань;
- навички ведення діалогу.

3. Аналітичні здібності:

- вміння аналізувати і співставляти ідеї;
- вміння відслідковувати причинно-наслідкові зв'язки;
- вміння формувати власне оціночне судження.

4. Комунікаційні навички та командна робота:

- ефективна комунікація: вміння доносити ідеї;
- здатність працювати в команді: готовність співпрацювати з іншими та забезпечувати результативність спільної роботи;
- вміння презентувати результати роботи.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи. Під час контролю враховуються наступні види робіт:

- виконання завдань до семінарських занять - до 35 балів (планом передбачено 7 семінарських занять, тому за кожну тему можна отримати від 0 до 5 балів: 2 бала – повна вичерпна відповідь на завдання; 2 бала – впевнене та ефективне використання логічного інструментарію. 1 бал – схематичний конспект.
- поточний контроль – до 49 балів (здійснюється з 7 тем, тому за кожну тему можна отримати від 0 до 7 балів: 3 бали – знання теоретичних аспектів за темою – визначаються в результаті опитування/тестування; 2 бали – відповіді на запитання практичного характеру у відповідності до змісту теми; 2 бали – участь в обговореннях, дискусіях);
- неформальна та/або інформальна освіта (відвідування тренінгів, семінарів – до 4 балів, отримання сертифікатів з проходження курсів, або їх окремих складових;
- наукова діяльність (участь у науковій темі кафедри, участь у конференціях) – до 12 балів.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочної форми навчання* здійснюється шляхом виконання завдань у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи (максимально 100 балів). Зміст завдань та методичні рекомендації з їх виконання розміщено в системі дистанційного навчання Moodle : <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=138>

11. Політика курсу

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

В разі, якщо здобувач вищої освіти проходить додаткове навчання (неформальна та/або інформальна освіта) на освітніх платформах (наприклад, Prometheus), в інформаційних центрах, вивчає дисципліни в інших закладах освіти в межах академічної мобільності, науковій роботі кафедри, то результати додаткового навчання та активності можуть бути зарахованими або як певна частина годин дисципліни, що відводиться на самостійну роботу, або врахована під час рубіжного контролю та заліку.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

При вивченні дисципліни політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N405_vid_11.10.24.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне

після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

12. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для семінарських занять з курсу «Філософія» для бакалаврів, що навчаються за спеціальністю 075 «Маркетинг» // Укл. І.М. Бондаревич. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 30 с. <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=138>

2. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи з курсу «Філософія» для бакалаврів, що навчаються за спеціальністю 075 «Маркетинг» // Укл: І.М.Бондаревич, – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 40 с. <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=138>

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

Основна

1. Бондаревич І. М. Філософія: навч. посіб. К.: Алерта, 2013. 240 с.
2. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський, В.Г. Філософія як історія філософії: підручник / за аг. Ред. Ярошовця В.І. К.: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.
3. Булатов М. О. Філософський словник. К.: Стилос, 2009. 575 с.
4. Буслинський В.А., Скрипка П. І. Основи філософських знань. Підручн. Львів: Новий Світ, 2010. 352 с.
5. Захара І.С. Українська філософія: навч. пос. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2014. 354 с.
6. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2012. 139 с.
7. Пазенок В.С. Філософія. навч. пос. К.: Академвидав, 2008. 280 с.

Допоміжна

8. Гринів О. Історія української філософії. Львів: Тріада плюс, 2015. 302 с.
9. Петрушенко В.Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції. Львів: Новий Світ, 2011. 456 с.
10. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. Львів: Сполом, 2014. 276 с.
11. Рижак Л. Філософія: підручник. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2013. 650 с.
12. Синиця А. Аналітична філософія: монографія. Львів : ЛДУФК, 2013. 303 с.
13. Філософія як історія філософії / за ред. В.І. Ярошовця. К.: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.

14. Філософія: Підручн. / О.Л. Воронюк. 3-є вид., переробл. та допов. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Волинка Г. Читанка з філософії: У 6 кн. Кн. 1. Філософія стародавнього світу. К.: Довіра, 1993. 207 с. URL: http://terepishchy.com/volinkag_i_gol_red_chitanka_z_filosofi_u_6_knigah_kniga_1_f.pdf.
2. Волинка Г. Читанка з історії філософії: У 6 кн. Кн. 6. Зарубіжна філософія ХХ ст. К.: Довіра, 1993. 239 с. URL: http://terepishchy.com/volinka_g_i_gol_red_chitanka_z_filosofi_u_6_knigah_kniga_6_z.pdf.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: www.nbuv.gov.ua
4. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL: <http://www.library.lviv.ua/>
5. Національна історична бібліотека України. URL: <http://www.dibu.kiev.ua/>
6. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>
7. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
8. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
9. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
10. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів.2.вид., випр., доп. К.: Альма матер, 2007. – 592 с. URL: <http://elibrary.nubip.edu.ua/pdf>
11. Сайт альманаху «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua/>